

ปัจจัยเกื้อหนุนและสุขภาวะที่ผู้สูงอายุในชมรมอาสาสมัคร โรงพยาบาลชลบุรี

กิริยา ตันสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการบริการสังคม

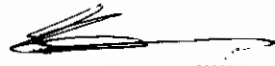
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ กิริยา ตันสวัสดิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการบริการสังคม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด หนูอ้อม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธาน

(ศาสตราจารย์วันทนี วาสิกะสิน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด หนูอ้อม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ มีรัตน์)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการบริการสังคม
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ดร.บุญรอด บุญเกิด)

วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.บุญเชิด หนูอ้อม
ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจน
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม คุณจงจิตต์ ภัทรชนม์ และ
คุณสุทัศน์า ลิขิตกุลธนพร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
 อีกทั้งคณะกรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้
 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำสั่งสอน
 ความรู้ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษามา ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลบุรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จฯ ณ ศรีราชา
 ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลชลบุรีและชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสมเด็จฯ ณ ศรีราชา ที่ให้ทดลองใช้
 เครื่องมือ และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่
 มิได้เอ่ยนามในที่นี้ โดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัวที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำ
 ให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณความดีอันเกิดจากประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
 ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ตลอดไป

กิริยา ตันสวัสดิ์

54910115: สาขาวิชา: การจัดการบริการสังคม; ศศ.ม. (การจัดการบริการสังคม)

คำสำคัญ: ปัจจัยเกื้อหนุน/ สุขภาวะ/ ผู้สูงอายุ/ ชมรมอาสาสมัคร โรงพยาบาล

กิริยา ดันสวัสดิ์: ปัจจัยเกื้อหนุนและสุขภาวะของสมาชิกผู้สูงอายุในชมรมอาสาสมัคร
โรงพยาบาลชลบุรี (SUPPORTING FACTORS AND THE WELL-BEING OF ELDERLY
MEMBERS OF VOLUNTEER GROUP IN CHONBURI HOSPITAL) คณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์: บุญเชิด หนูอิม, Ph.D , วันทนี วาสิตะสิน , M.S.P.H , ประเสริฐ มีรัตน์, Ph.D.,
100 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

ภาวะสูงอายุถึงแม้ว่าจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความรู้สึกถึงคุณค่าตนและการที่แนวโน้ม
ประชากรผู้สูงอายุ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลต่อโครงสร้างและภาระความรับผิดชอบของสังคม
แต่ปัจจุบัน ได้มีกลุ่มผู้สูงอายุหลายกลุ่มที่ได้ทำหน้าที่อาสาสมัครทำงานช่วยเหลือสังคมในหลายด้าน
ทำให้ผู้สูงอายุมีการปรับตัวได้ดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมี
วัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมทำงาน
อาสาสมัครและสุขภาวะของผู้สูงอายุจากการเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครในชมรมอาสาสมัคร
โรงพยาบาลชลบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกผู้สูงอายุในชมรมอาสาสมัคร โรงพยาบาลชลบุรี
จำนวน 250 คน เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่าผู้สูงอายุที่มีปัจจัยเกื้อหนุน ทางด้านเพศ อายุ สถานภาพการศึกษา
อาชีพ แหล่งรายได้ การมีหนี้สิน การพูดคุยและการปรึกษาหารือกับสมาชิกในครอบครัวต่างกัน
ส่งผลต่อสุขภาวะของผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีปัจจัยเกื้อหนุนทางด้านระดับ
การศึกษา รายได้ การตั้งถิ่นฐาน การพอใช้ของรายได้ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน ส่งผลต่อสุข
ภาวะของผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุขภาวะจากการทำงาน
อาสาสมัครของผู้สูงอายุ หลังการเข้าร่วมในชมรมอาสาสมัครของ โรงพยาบาลชลบุรี แยกเป็นราย
ด้าน พบว่า สุขภาวะจากการทำงานอาสาสมัครของผู้สูงอายุทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางจิต
วิญญาณ ดีกว่าก่อนการเข้าร่วมในชมรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวทำงาน
อาสาสมัครของผู้สูงอายุในวงกว้าง เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาวะผู้สูงอายุต่อไป

54910115: MAJOR: SOCIAL SERVICE MANAGEMENT; M.A. (SOCIAL SERVICE MANAGEMENT)

KEYWORDS: SUPPORTING FACTORS/ WELL – BEING/ THE ELDERLY/ HOSPITAL VOLUNTEER GROUP

KIRIYA TANSAVATDI: SUPPORTING FACTORS AND THE WELL – BEING OF ELDERLY MEMBERS OF VOLUNTEER GROUP IN CHONBURI HOSPITAL
ADVISORY COMMITTEE: BOONCHERD NUIM, Ph.D., WANTANEE WASIKASIN, M.S.P.H., PRASERT MEERAT, Ph.D., 100 P., 2013.

Although the elderly condition may have an impact on the living, sense of identity, values and the trend of increasing elderly population number will affect the social structure and responsibility, several groups of elderly volunteers have served the society in various ways and adapting well in both physical and mind. This study aims to know about factors support the elderly to participate in volunteer work and health impact on the elderly that join the volunteers members in Chonburi hospital. The samples were 250 elderly members of the volunteer group in Chonburi hospital. This study was analytic research and research tool was the questionnaire.

The results revealed that the elderly with supportive factors in the gender, age, marital status, education, occupation, source of income, debt, talking and discussion in family members did not affect the health of the elderly. The elderly with supportive factors in the level of education, income, residence, income adequacy and participating in activities affected the health of the elderly statistical significantly at the .05 level. Health of the elderly volunteers after participation in the volunteer group of Chonburi hospital in several aspects found that the health of the elderly in physical, mental, social, and spiritual aspect better than that before participation statistical significantly at the .05 level.

The results of this study can be used as a guideline to extend the integration of the elderly in voluntary work that benefit to the well-being of the elderly.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	9
แนวคิดเกี่ยวกับงานอาสาสมัคร	15
บทบาทของผู้สูงอายุกับงานอาสาสมัคร	20
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาวะ	21
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	25
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรม	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
กรอบแนวคิดในการศึกษา	45
3 วิธีดำเนินการศึกษา	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
วิธีดำเนินการวิจัย	49
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	49
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	50
การหาคุณภาพเครื่องมือ	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการศึกษา.....	68
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนตัวอย่างประชากรผู้สูงอายุที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามกลุ่มงาน อาสาสมัคร.....	49
2 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	53
3 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	53
4 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	54
5 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	54
6 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	55
7 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	55
8 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งรายได้.....	56
9 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งรายได้ ของครอบครัว.....	56
10 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการพอใช้ของรายได้.....	57
11 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการมีหนี้สิน.....	57
12 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความสม่ำเสมอ ในการพูดคุยและปรึกษารื้อกับสมาชิกครอบครัว.....	57
13 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการเป็น สมาชิก.....	58
14 ความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม.....	58
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยรวม (เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม).....	59

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสุขภาวะของผู้สูงอายุ โดยรวม (เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม).....	60
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย สุขภาวะของผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับ การศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี Lest Significant Difference (LSD).....	62
18 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย สุขภาวะของผู้สูงอายุ จำแนกตามการเข้า ร่วมกิจกรรม เป็นรายคู่ โดยวิธี Lest Significant Difference (LSD).....	63
19 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย สุขภาวะของผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ โดยวิธี Lest Significant Difference (LSD).....	64
20 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย สุขภาวะของผู้สูงอายุ จำแนกตามการ พอใช้ของรายได้ เป็นรายคู่ โดยวิธี Lest Significant Difference (LSD).....	65
21 ศึกษาสุขภาวะจากการทำงานอาสาสมัครของผู้สูงอายุ ก่อนและหลังการเข้าร่วม ในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลชลบุรี	66